

METSÄ VASTAA

HARJOITUKSIA OPPIAINEITTAIN

KUVAAMATAITO

Luonnon pizzeria

Tarvitset:

- Paperilautasia
- Liimaa

Jokainen oppilas saa kertoa suosikkipizzansa sisällön. Seuraavaksi oppilaat saavat arvata millaisen pizzan erilaiset metsän eläimet tahtoisivat. Orava toivoisi ehkä pizzan, jossa on siemeniä, pähkinöitä ja marjoja.

Oppilaat keräävät suosikkieläimensä pizza-ainekset metsästä. Ainekset asetetaan paperilautaselle ja kiinnitetään tarvittaessa liimalla.

Gerd Mattsson-Turku, Tapio Päivitetty: 27.11.2007

Japanilainen tussityö

Työn tavoitteena on tehdä tarkkoja havaintoja, joiden avulla työ syntyy.

Toimi näin:

- Tussipiirtimen valmistus. Leikkaa n. 15 senttimetrin pala järviruokoa. Viistoa tikun pää teräväksi. Jos ruokoa ei ole saatavissa, voit käyttää viistottuja tikkuja, joiden halkaisija on noin 2–3 mm.
- Tarvitset nestemäistä mustaa tussia tai mustetta. Jaa tussi n. senttilitra väriä jokaiselle parille.
- Paperiksi käy mm. tavallinen. vesivärimaalauspaperi.
- Hae luonnosta männynoksia esim. hakkualueelta. Oksan koko määräytyy paperin koon mukaan. Jokainen taiteilija tarvitsee oman oksansa.
- Tutkitaan oksan rakennetta yhdessä.
- Asetetaan oma oksa kuvausasentoon omalle pulpetille.
- Jokainen taiteilija tekee omasta oksastaan tarkkoja havaintoja, joiden ohjaamana hän toteuttaa oman oksansa kuvan. Pyritään mahdollisen luonnonmukaiseen kuvaan.

Mirja Holste & Sirpa Wass. Päivitetty: 20.11.2007

Piirretään toukkien käytäviä

Monet kovakuoriaiset nävertävät käytäviään puuhun, aivan puunkuoren alle. Kuoriaisten lentoaukot erottuvat usein pieninä purukasoina. Aukkojen kautta kuoriaiset tyhjentävät käytävistään irrottamansa puuaineksen. Kunkin kaarnakuoriaislajin käytävät muodostavat tunnusomaisia kuvioitaan puunkuoren alla.

Etsi puunpala, jota on varastoitu jonkin aikaa ulkona. Irrota varovasti puukon kärjellä pala puunkuorta ja tutki toukkien käytäväkuvioita.

Peitä puu paperinpalalla ja hankaa varovasti lyijykynällä tai liidulla, kunnes kuvio kopioituu paperille. Ota paperi mukaasi luokkaan ja katso, mikä kuoriainen on käytävien takana. Kirjoista löydät kuvia useimmista tuhohyönteisistä ja niiden käytävistä. Internetissä löydät kuvia osoitteesta [tästä](#).

Gerd Mattsson-Turku, Tapio. Päivitetty: 20.11.2007

Jälkiä etsimässä

Anna oppilaiden piirtää ruudukko, jossa on kuusi ruutua. Niihin piirretään tai kirjoitetaan, mitä jälkiä löydettiin. Luonnossa, jopa taajamissa, on monenlaisia eläinten ja lintujen jälkiä. Parhaat mahdollisuudet on löytää jäniksen, oravan, myyrien, hiirien ja lintujen jälkiä.

Minkälaisia jälkiä nisäkkäät jättävät?

1. Jalanjälkiä, esimerkiksi tassujen ja sorkkien jälkiä.
2. Jälkiä eläinten makuupaikoista. Usein suojaisissa paikoissa, kuten tiheiden kuusien alla.
3. Syömäjälkiä oksissa ja puunkuoressa.
4. Käpyjen tähteitä.
5. Saaliseläinten jäänteitä, ts. syötyjä eläimiä.
6. Eläinten jätöksiä.

Minkälaisia jälkiä linnut jättävät?

1. Jalanjälkiä.
2. Pilkottuja käpyjä ja siementen kuoria.
3. Pudonneita höyheniä ja untuvaa.
4. Jätöksiä ja oksennuspalloja.

Mitä voit saada selville jäljittäessäsi eläintä?

1. Minkälaisessa ympäristössä se elää?
2. Mitä se syö?
3. Missä se nukkuu tai lepää?
4. Onko se liikkunut hitaasti tai ollut pakenemassa?

Gerd Mattsson-Turku, Tapi.oPäivitetty: 20.11.2007

Kuvakudos

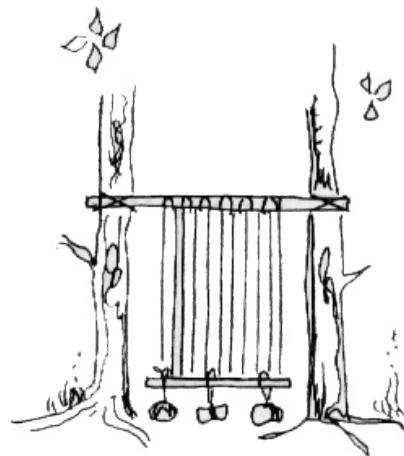
Kaipaavatko luokkahuoneen tai koulun käytävän seinät piristystä? Siihen auttaa kuvakudos. Luokka voi helposti ja halvalla luoda oman ja taatusti ainutkertaisen kuvakudoksensa.

Nämä tarvitaan:

- kaksi keppiä
- kalalankaa loimeksi
- kuteeksi esim. oksia, heinää, olkia, lankaa, matonkuteita
- sakset
- kiviä

Ripusta kudonnainen sisällä seinälle tai ulkona kahden puun väliin. Kivien tehtävä on pitää loimilangat kireinä kudontatyön edistyessä.

Luonnostelee haluamasi kuvio paperille ja teippaa se seinälle loimilankojen taakse. Voit myös työskennellä vapaasti ilman luonnosta, poimit vain materiaaleja mielesi mukaan.

Pujottele valitsemasi kudeaineita loimeen, vuorotellen lankojen yli ja ali. Tiivistä kude painamalla sitä alas sormin tai vaikka (puu)haarukalla. Älä kuitenkaan kiristä kudetta liikaa, silloin koko kudokas käpristyy. Kun kudelmä on valmis, otat vain pois kivet ja ripustat valmiin työn seinälle.

Lähde: Jag slöjdar av ull, garn, trasor, ris, kvistar, pinnar. Ann Jonasson. Gerd Mattsson-Turku, Tapi.oPäivitetty: 15.11.2007

Lumigraffiti

Lumi on valkoisena maassa ja muistuttaa jäättsuurta piirustuspaperia. Voit käyttää lumenpeitteistä maata piirtääksesi suuria piirustuksia, kirjoittaaksesi runoja tai maalataksesi grafiittia vesivärein pienestä suihkepullosta samanlaisesta jolla suihkutetaan kukkia.

Tarvitset:

- suuren lumisen alueen, esimerkiksi pellon tai urheilukentän. Muista kysyä lupa maanomistajalta.
- suihkepullon samanlaisen jolla suihkutetaan kukkia
- värejä jotka eivät ole vaarallisia luonnolle, esim. vesivärejä, värejä jotka ovat hedelmistä tai vihanneksista kuten esim. punajuuresta.

Tee näin:

Kaada vettä suihkepulloon ja lisää väri. Testaa väri lumeen jotta saat oikean värin voimakkuuden. Useammalla suihkepullolla saat lisää värejä.

Maalaa lumelle:

Siirry maalaamaan lumelle. Voit tehdä oman suuren piirustuksen tai sitten voitte olla useampia jotka teette suuren piirustuksen.

Runoile lumessa:

Voit myös kirjoittaa runoja lumeen. Jos teitä on useampi jotka kirjoittavat runoja voitte kirjoittaa ne pitkin jotakin polkua, jolloin muut voivat kulkea pitkin polkua ja lukea teidän runojanne.

Lumiveistos:

Rakenna esim. isoja ja pieniä lumiukkoja, jotka muistuttavat eri henkilöitä, lumihevosia, linnoja ja maalaa ne vesivärein.

Lumigraffiti:

Vanhojen talojen seinillä näkee usein graffitipiirustuksia. On kiellettyä kirjoittaa ja piirtää seinille mutta lumeen voit kirjoittaa suuria kirjaimia ja piirtää koska kaikki sulaa pois. Muista kysyä lupaa maanomistajalta.

Lähde: www.skoven-i-skolan.dk. Päivitetty: 17.04.2013

Sienten itiöistä taulu

Hyvää taulua varten tarvitset kypsiä, tuoreita heltallisia sieniä.

Leikkaa sienestä jalka. Aseta lakki valkoiselle paperille heltat alaspäin. Laita paperin päälle suojaksi esimerkiksi laatikko ja anna seistä seuraavaan päivään.

Yön aikana sienien lakista irtoaa itiöitä. Sienilajista riippuen itiöt voivat olla mustia, valkoisia, vihreitä, ruskeita, purppuran- tai vaaleanpunaisia. Itiöiden muodostama kuvio vaihtelee sienilajin mukaan.

Gerd Mattsson-Turku, Tapio. Päivitetty: 20.11.2007

Piirustushiili

Piirustushiili on peräisin jo kivilaudelta, jolloin ihmiset huomasivat, että palaneella ja hiiltyneellä puulla voi piirtää mustia viivoja. Piirustushiiltä kehitettiin kuitenkin vasta renessanssin aikaan taiteilijoiden parissa, kun hiiltä alettiin käyttää taiteen teossa. Mm. Picasso käytti piirustushiiltä tauluissaan.

Piirustushiili valmistetaan yleensä ohuista pajun oksista, jotka kuumennetaan hiileksi erityisissä uuneissa hapettomassa tilassa. Noin 250 °C lämpötilassa puusta häviää kaikki neste ja kaasut. Jäljelle jää hiili ja hieman tervaa. Hyvä piirustushiili sisältää vähintään 95 prosenttia puhdasta hiiltä.

Hiilellä piirretään paperille, jonka pintaan hiili irtoaa, kun hiiltä kuljetetaan paperin pinnalla. Irronnut hiili pysyy huonosti paperissa kiinni, joten valmis työ on kiinnitettävä suihkuttamalla päälle ohut kerros kiinnityslakkaa.

Tarvitset:

- peltipurkki, esim. maalipurkki tai tyhjä säilykepurkki
- kirves
- veitsi
- sormen paksuisia lehtipuun oksia, esim. pihlaja tai raita
- nuotio
- hiekkaa
- käsineet

Purkissa ovat valmiit piirustushiilet.

Tee näin:

- Katkaise sormen paksuisista oksista 10-15 cm pituisia tikkuja
- Kuori tikut
- Täytä peltipurkki tikuilla
- Käännä purkki ylösalaisin ja laita sen nuotioon. Kuumenna purkkia n. tunti
- Ota purkki pois nuotiosta
- Kaada tikut varovasti ulos. Tikut ovat nyt valmiit piirustushiiliä.

Teksti: Malene Bendix. Lähde: www.skoven-i-skolen.dk. Päivitetty: 16.08.2010

Valokuvametsästys

On jännittävää metsästää. Voit metsästää kameran kanssa kiväärin sijasta. Silloin saat hienoja kuvia luonnosta mukaan kotiisi. Tässä saat vinkkejä miten voit naamioitua ja hiipiä äänettömästi metsässä.

Luonnon eläimet eivät tule luoksesi vaan sinun on hiivittävä niiden luokse. Toiset eläimet ovat helpompi löytää ja nähdä kuin toiset. Eksoottisin tapa on istua kojussa tai laavussa ja odottaa, että eläimet tulevat esille. Silloin on istuttava hiljaa, joskus jopa monta tuntia.

Tarvitset:

- kameran, kännykkäkamera kelpaa hyvin
- vihreät tai ruskeat päällysvaatteet, jotta eläimet eivät huomaa sinua
- nokea tai hiiltä jolla naamioit vaalean kasvovärisi
- mahdollisesti villasukat kenkiesi päälle jotta voit hiipiä äänettömästi
- veitsi
- syötävää ja juotavaa

Tee näin:

- valokuvaa päivänvalossa. Kesäisin aurinko nousee aikaisin ja silloin herää myös eläimet.
- ole näkymätön. Jos haluat nähdä viljejä eläimiä ne eivät saa nähdä sinua. Tässä on muutamia konsteja jolla voit tehdä itsesi näkymättömäksi:
 - pukeudu ruskeisiin tai vihreisiin vaatteisiin jotta sulaudut metsäluontoon
 - peitä kaikki mikä kiiltää vaatteissasi ruoholla tai lehdillä
 - vaalea ihosi paistaa myös. Jos kokonaan haluat olla näkymätön sinun tulee värjätä kasvosi, käsivartesi ja kätesi joko noella tai savella.
 - voit myös laittaa ruohoja tai lehtiä vyöhösi tai toisiin paikkoihin jossa ne pysyvät. Varmistu siitä ettei lehdissä tai ruohoissa ole punkkeja.

On helpoin kuvata eläimiä kun ne ovat paikoillaan, mutta hämähäkistä verkossaan saattaa saada hienon kuvan, erityisesti jos otat valokuvan aikaisin aamulla kun verkossa on vielä kastetta.

Hiivi hitaasti eteenpäin metsässä ja pidä kamera kädessäsi jotta nopeasti voit ottaa kuvan.

- älä astu kuiville oksille, sillä ne narisevat kun ne katkeavat
- liiku vastatuuleen, jolloin eläimet ei tunne hajuasi
- tee kävelysauva jonka voit käyttää kolmantena jalkana kun hiivit eteenpäin
- jos laitat villasukat kenkiesi päälle niin se vaimentaa askeleesi metsässä
- jos sinun on liikuttava avonaisen alueen yli sinun tulee kävellä laitoja pitkin eikä suoraan alueen yli. Jos tämä ei ole mahdollista, kumarru kun kävelet tai ryömi.
- huomaa ettei varjosi paljasta sinua. Anna varjon sulautua samaan jonka taakse piiloudut.

Lähde: www.skoven-i-skolan.dk. Päivitetty: 17.04.2013